

Policy för internationellt arbete

Antagen av kommunfullmäktige den 9 oktober 2014

program

policy

handlingsplan

riktlinje

VÄSTERÅS STAD

Policy för internationellt arbete för Västerås stad

Policy för internationellt arbete för Västerås stad ersätter tidigare Internationell policy från 2006.

Västerås stads Policy för internationellt arbete ska användas som vägledning i stadens arbete för att ge mervärde och nytta för västeråsarna.

Bilaga:

Internationellt arbete - ett kunskapsmaterial

Som komplement till Policy för internationellt arbete har ett fördjupat kunskapsmaterial tagits fram. Kunskapsmaterialet är ett levande dokument som kan uppdateras i förhållande till hur omvärlden förändras och utvecklas.

Kunskapsmaterialet

- är vägledande i hur Västerås stad använder internationella avtal som har undertecknats och undertecknas på flera beslutsnivåer*
- visar hur vi beaktar internationellt arbete och internationella perspektiv samt hur det sammankopplas med olika former av finansiering och ekonomisk styrning*
- lyfter fram vikten av att mål i Europeiska Unionens 2020-strategi integreras i stadens styrande dokument (Europeiska Unionen=EU)*
- visar på möjligheter att påverka världen från flera beslutsnivåer*

Denna policy revideras senast år 2020.

program	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet med utvecklingen av Västerås som ort inklusive koncernen Västerås stad
policy	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad
handlingsplan	anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen
riktlinje	säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande i koncernen Västerås stad

Policy för internationellt arbete för Västerås stad

Det råder ett starkt beroende mellan internationellt arbete, hållbar samhällsutveckling och att säkerställa fred, frihet och demokrati för medborgare och invånare.

Vision Västerås 2026 med internationella perspektiv

Vision Västerås 2026 beskriver staden utan gränser, staden där människorna känner att allt är möjligt. Staden utan gränser innebär att vi ser oss själva i världen och att vi ser världen i Västerås. Synsättet stärker ortens möjligheter till framgång. Möjligheter till framgång stärks även av att upprätthålla världsledande kunskap där vi kombinerar teknisk utveckling med mänskliga behov.

Visionen visar att internationella perspektiv behövs för att utveckla Västerås till en fortsatt framgångsrik och välmående stad med möjligheter till ett gott liv för alla i Västerås.

Definition av internationellt arbete

Med internationellt arbete menas att Västerås stad i samverkan med internationella aktörer:

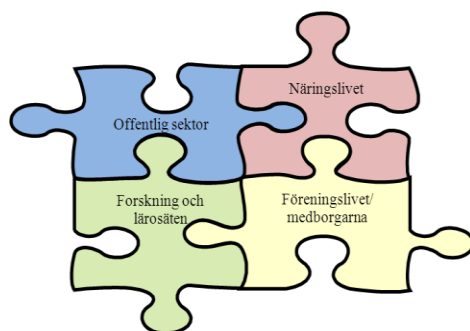
- utvecklar Västerås samt använder externt stöd och finansiering för detta
- påverkar och omsätter demokratiska beslut, fattade i internationella sammanhang, utifrån Västerås förutsättningar

och när Västerås stad samarbetar med vänorterna.

Syfte med internationellt arbete

Internationellt arbete är ett verktyg för utveckling. Det ger mervärde och nytta för västeråsarna, Västerås stad, Västerås näringsliv, forskning, lärosäten och föreningsliv samt för våra internationella samarbetspartner.

Internationellt arbete bidrar till internationalisering av Västerås och vårt näringsliv samt vår förmåga att leva med och inse de värden som ligger i kulturell mångfald.

Figur 1. Västerås stad skapar mervärde för offentlig sektor, näringsliv, forskning och högskola samt för föreningslivet, medborgarna och invånarna.

Prioriteringar inom internationellt arbete

Internationellt arbete prioriterar

- hållbar samhällsutveckling
- demokratiutveckling och interkulturell förståelse
- investeringar och etableringar till Västerås
- stadens attraktionskraft och roll som attraktiv arbetsgivare
- skolans internationalisering enligt läroplaner för samtliga skolformer inklusive förskolan
- EU med fokus på EU 2020-strategin
- demokratiskt fattade beslut med bäring på internationellt arbete; se Bilaga: Internationellt arbete - ett kunskapsmaterial

I det internationella arbetet verkar Västerås stad främst i EU, på den inre marknaden och i närområdet. Nya vänortsavtal tecknas inte. Däremot undertecknas samarbetsavtal, deklARATIONER och konventioner utifrån konkreta frågeställningar och behov. Sakfrågan och nyttan är överordnade valet av geografiskt område.

Om osäkerhet är förenat med val av internationella samverkanspartner eller samverkansinnehåll, följer Västerås stad Sveriges utrikespolitiska ställningstaganden.

Strategier för internationellt arbete

För att nå framgång i internationellt arbete använder Västerås stad följande strategier:

Vi är proaktiva

Västerås stad är proaktiv för att få stimulans, kunskap och kompetens samt bidrar kraftfullt i internationella sammanhang

- vi tar initiativ till internationella samarbeten och strategiska partnerskap i form av projekt, nätverk, kunskaps- och erfarenhetsöverföring
- vi söker aktivt externt stöd och finansiering till exempel från EU:s fonder och program, Nordiska ministerrådet, Styrelsen för Internationellt utvecklingssamarbete och Vinnova
- vi agerar för att påverka nationella och internationella beslut
- vi marknadsför Västerås unika styrkor

Vi säkerställer mervärde och ömsesidig nytta

Vi vidgar medvetet våra perspektiv samt utbyter kunskap och erfarenheter. Vi säkerställer att våra internationella samarbeten ger mervärde och ömsesidig nytta.

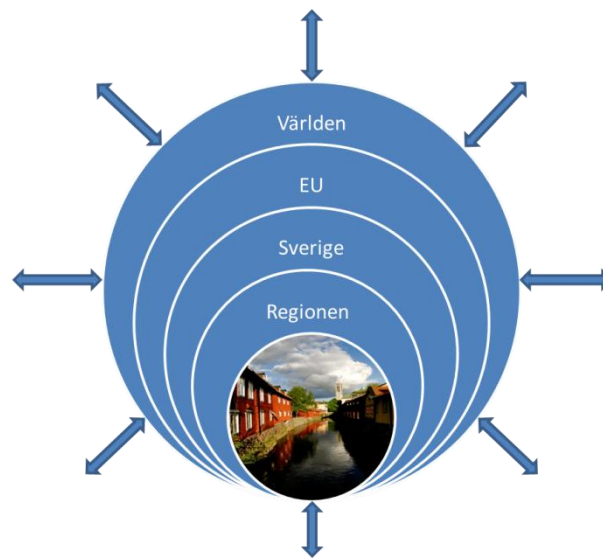
Vi tänker globalt och agerar lokalt

Västerås stad ingår i ett globalt sammanhang. I större eller mindre omfattning påverkar och påverkas vi av omvärlden. I det lokala arbetet leds vi av en helhetssyn. Vi värderar och tar hänsyn till omfattningen av arbetets effekter i tid och rum.

Vi utgår från flernivåperspektiv

Vi sätter Västerås i ett större sammanhang. Vi är medvetna om att

- vi påverkar och påverkas av aktörer globalt, EU, nationellt, regionalt och lokalt
- vi styrs av demokratiska beslut från olika nivåer och synliggör dem i våra lokala beslutsprocesser

Figur 2. Vi sätter Västerås stad i ett större sammanhang.

Bilaga: Internationellt arbete - ett kunskapsmaterial

Version 2014-12-08

1. Omvärldsorientering: Historia, förändringar, nuläge

Sedan stadens förra internationella policy beslutades har mycket hänt, både lokalt och globalt, som påverkar den kommunala verksamheten och internationellt arbete.

För hundra år sedan dominerade Europa i världen. Nu lever vi i ett Europa som domineras av världen. Under efterkrigstiden har västvärlden med dominans av USA varit ekonomiskt världsledande. Maktbalansen har under de senaste åren förskjutits och stora befolkningsrika länder som Kina, Indien, Ryssland och Brasilien får allt större betydelse för världsekonomin.

I takt med maktförskjutningen har den globala påverkan och vårt ömsesidiga beroende av varandra blivit allt tydligare. Världens befolkning växer och med detta behov att säkerställa en rättvis och hållbar global utveckling baserad på samverkan. Sverige har tagit en ledande roll på den internationella arenan både politiskt och genom näringslivet genom vårt sociala ansvarstagande och respekt för arbetsrätt, miljö och mänskliga rättigheter – en svensk konkurrensfördel. Västerås stads vision anger våra världsledande kunskaper i det moderna tekniklandskapet där vi kombinerar den tekniska utvecklingen med mänskliga behov.

2006 befann sig världen i högkonjunktur. En kraftig konjunkturedgång har sedan dess allvarligt påverkat flera europeiska länder och därmed EU:s gemensamma ekonomi samtidigt som fler länder har blivit EU-medlemmar. Det ställer nya krav och skapar behov av nya strategier på europeisk och nationell nivå. EU 2020-strategin är den övergripande och mest styrande strategin. Den ekonomiska styrningen inom EU medför ett gemensamt ansvarstagande och ett gemensamt regelverk.

Utvecklingen av det gemensamma regelverket inom EU påverkar i hög grad Västerås stad. Redan 2001 gjorde Kommunförbundet och Landstingsförbundet en studie som systematiskt gick igenom alla verksamhetsområden som bl.a. en kommun har ansvar för och undersökte i vilken grad EU påverkade verksamheten. Studien visade att ungefär sextio procent av det som behandlas av fullmäktigeförsamlingar runt om i Sverige på ett eller annat sätt påverkas av EU. Sedan dess har det skett en stadig ökning av EU:s inflytande och styrning, genom förordningar och direktiv som har beslutats av det demokratiskt valda EU-parlamentet tillsammans med Europeiska rådet där medlemsländerna har vetorätt. För att vara med och påverka besluten utifrån ett kommunalt perspektiv behöver Västerås stad ha ett proaktivt förhållningssätt och ett aktivt internationellt påverkansarbete.

2. EU 2020-strategin

EU 2020-strategin är EU:s tillväxtstrategi för de kommande åren fram till år 2020. Strategin ska hjälpa EU och dess medlemsländer att uppnå hög sysselsättning, god produktivitet och social sammanhållning. Viktiga områden som har pekats ut i budgetförhandlingar inom EU är innovation, forskning, utbildning, infrastruktur, unga och arbetet mot klimatförändringar. Strategins genomförande ses som en förutsättning för ett konkurrenskraftigt Europa.

EU 2020-strategin har godkänts av varje medlemsland inom EU. Sverige har på nationell nivå godkänt strategin som berör flera politikområden som den lokala nivån ansvarar för. För att strategin ska bli framgångsrik i Sverige är kommunernas engagemang avgörande.

Strategin prioriterar smart tillväxt, hållbar tillväxt, tillväxt för alla och ekonomisk styrning. Nationella mål har beslutats av Sveriges riksdag utifrån EU 2020-strategin. De mål som följs upp på europeisk och nationell nivå finns inom sysselsättning, forskning- och utveckling, klimat och energi, utbildning samt fattigdom och social utestängning. Kommunerna förväntas bidra till att Sverige når de uppsatta målen utifrån lokala förutsättningar. Flera kommuner och regioner har också integrerat målsättningarna i EU 2020-strategin i sina utvecklingsstrategier.

Sju huvudinitiativ, så kallade flaggskeppsinitiativ har tagits fram inom prioriteringarna. De nationella resultaten följs upp årligen och synliggörs inom EU och nationellt.

Figur 1. Europa 2020-strategins prioriterade områden och sju huvudinitiativ.

För att säkerställa att strategin genomförs har EU infört en tydlig och effektiv ekonomisk styrning så att EU:s och medlemsländernas politik samordnas. Det innebär en förstärkt tillsyn, att strategin följs upp kontinuerligt och krav på sunda offentliga finanser. Dessutom tillkommer och uppdateras direktiv och förordningar i linje med strategin allteftersom den genomförs.

3. Västerås stads internationella arbete i ett flernivåperspektiv

Agerande på den internationella arenan förutsätter ett förhållningssätt som är beroende av samarbetslandet/partnerskapet och det konkreta syftet/målet i det specifika fallet. Flernivåperspektiv ger ytterligare vägledning, liksom deklARATIONER och avsiktförklaringar undertecknade av staden. Flernivåstyret innebär att ansvar delas upp mellan beslutsnivåer så att beslut tas på ett demokratiskt och legitimt sätt. Lokal, regional, nationell och överstatlig nivå kan på så sätt samarbeta i partnerskap där åsikter och synpunkter från myndigheter, organisationer och berörda intressenter kan föras fram. Det internationella arbetet förhåller sig till stadens övergripande styrdokument.

Figur 3. Västerås stad tar hänsyn till olika nivåer som berörs i internationella samarbeten.

Lokalt

Västerås stads internationella arbete utgår från de mål som finns i stadens styrdokument, enligt lagstiftning, med beaktande av EU 2020-strategin och med ett flernivåperspektiv. Genom strukturerat och systematiskt internationellt arbete tar Västerås stad plats i internationella sammanhang där vi är kända och synliga med vår världsledande kunskap samtidigt som vi är med och påverkar vår omvärld. Särskild hänsyn tas till deklarerationer och avsiktsförklaringar som staden har undertecknat globalt och på EU-nivå samt till övriga internationella samarbets- och vänortsavtal som staden och regionen har undertecknat.

Möjligheten att ansöka om medel för internationellt arbete till exempel från EU:s fonder och program beaktas och tas tillvara i all verksamhet i Västerås stad. Det internationella engagemanget är en integrerad del av stadens totala verksamhet inom alla ansvarsområden. Detta beaktas av förvaltningar och bolag när verksamhetsplaner och strategier arbetas fram. Samordning mellan stadens förvaltningar och bolag säkerställer att vi agerar enhetligt i internationella sammanhang, använder resurser effektivt och undviker intern konkurrens.

Västerås stad är positiv till förslag om internationella samarbeten i konkreta frågor med ömsesidig nytta, medverkar vid internationella besök utifrån relevans och bistår med kontakter för att underlätta internationella samarbeten för etablerade och nya företag i staden.

Västerås stad verkar ibland på spelplaner med ett ramverk som vi inte alltid har rådighet över. Vi påverkas av lagstiftning och direktiv som i sin tur påverkar beslut som fattas i Västerås stad. Lokalsamhället inklusive medborgarna, föreningslivet, näringslivet, utbildningsväsendet och övriga offentliga sektorn i Västerås påverkas därefter av de kommunala besluten, men också av omgivningen.

Exempel - lokalt

Samarbetsaktörer

På lokal nivå är det viktigt att se och engagera medborgare, civilsamhället i övrigt, näringsliv och utbildningsaktörer som resurser i det internationella arbetet.

Regionalt

Med regionen runt Västerås stad avses ett större område än enbart länet. Det inkluderar Östra Mellansverige, Mälardalen, Storstockholmsregionen och Västmanland.

Samarbetsavtal och vänregionavtal som regionala aktörer har undertecknat finns med regioner och länder i olika former. Avtalen förändras över tid. Västerås stad deltar i att utveckla samverkan och drar nytta av möjligheter som avtalen ger utifrån relevans och konkreta frågeställningar.

Västerås stad deltar i utveckling av regionala EU-program där det är möjligt, för regional utveckling utifrån relevans och konkreta frågeställningar.

Exempel - regionalt

Östra Mellansverige och regionala EU-program

Regionala EU-program är huvudsakligen Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Europeiska socialfonden (ESF) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU). De handläggs av finansärer regionalt som Tillväxtverket Östra Mellansverige, ESF-rådet i Östra Mellansverige respektive Länsstyrelsen i Västmanland. Östra Mellansverige omfattar fem län. Västerås deltar i utvecklingen och genomförandet av regionala EU-program.

Stockholmsregionens Europakontor

Västerås stad är ansluten till Stockholmsregionens Europakontor med representation i Bryssel tillsammans med 50 andra kommuner via Västmanlands Kommuner och Landsting.

Stockholm Business Alliance

Stockholm Business Alliance är ett partnerskap mellan 52 kommuner i sju län där fokus ligger på att attrahera utländska investeringar till regionen. Samarbetet bygger på ett 5-årigt avtal 2011 – 2015 och samtliga partnerkommuner har beslutat att fortsätta arbetet. Ett nytt avtal ska förhandlas som ska gälla mellan 2016-2020.

Stockholm Business Region

Stockholm Business Region har uppdraget att för regionens räkning och i samarbete med kommunerna genomföra de aktiviteter som pekas ut i den gemensamma verksamhetsplanen för Stockholm Business Alliance.

Västmanlands Kommuner och Landsting (VKL)

Genom Västmanlands Kommuner och Landsting samverkar Västerås stad med övriga kommuner i Västmanland inom det internationella området.

Västmannarådet

Västmannarådet är ett samrådsorgan, under ledning av landshövdingen, som arbetar långsiktigt för att göra Västmanland starkare. Det består av ledande företrädare från näringsliv, politik, Mälardalens högskola, VKL och Landstinget Västmanland.

Länsstyrelsen i Västmanland

Länsstyrelsen i Västmanland fungerar som statens förlängda arm i länet och har regionalt utvecklingsansvar. Det innebär bland annat att utarbeta ett regionalt utvecklingsprogram, RUP. Länsstyrelsen handlägger regionala EU-program som Landsbygdsprogrammet, Fiskerifonden och andra miljö-, natur- och kulturprogram.

Leader

Leader stödjer utveckling på landsbygden genom projektstöd inom ramen för EU:s Landsbygdsprogram och en utvecklingsstrategi. Västerås, Hallstahammar, Enköping, Håbo, Upplands-Bro, Köping, Arboga, delar av Örebro och Lindesberg bildar ett eget Leaderområde. Leader bygger på Lokalt Ledd Utveckling med lokalt och ideellt engagemang som samverkar. Beslut fattas i LAG (Lokal Aktions Grupp).

Mälardalsrådet

Via Mälardalsrådet samverkar Västerås stad med kommuner och landsting i Mälarenregionen.

Mälarstädernas avsiktsförklaring

Genom avsiktsförklaringen mellan Enköpings kommun, Eskilstuna kommun, Strängnäs kommun och Västerås stad samverkar de fyra mälarstäderna.

Samhällskontraktet

Samhällskontraktet är ett avtal med syfte att höja kompetensnivån i regionen. Genom Samhällskontraktet samverkar Västerås stad med Mälardalens högskola, Eskilstuna kommun och Landstinget Sörmland och Landstinget Västmanland.

Regionalt utvecklingsprogram (RUP) för Västmanlands län

Det regionala utvecklingsprogrammet - Mångfaldsdriven tillväxt - är en strategi för en långsiktigt hållbar tillväxt i hela Västmanlands län. Programmet ligger till grund för regionala strukturfondsprogram, innovations- och näringslivsstrategi, länstransportplan och andra relevanta regionala program och insatser.

Affärsplan Västmanland

Affärsplan Västmanland är den fastställda strategin för arbetet där vi skapar bättre förutsättningar för entreprenörer och företag att växa och bli starkare i Västmanland. De övergripande målen är att skapa långsiktig hållbar tillväxt, höja innovationskraften och effektivisera samhällets stöd till näringslivsutveckling 2014-2020. Den har utarbetats under ledning av Västmannarådet som har varit styrgrupp för arbetet.

Nationellt

På nationell nivå styrs internationell samverkan och utvecklingsarbete ekonomiskt och politiskt med finansiering och program. EU-stöd och stöd för internationell samverkan fördelas i hög utsträckning på nationell nivå via myndigheter. Inriktningar för stöden styrs av program som tas fram via flernivåstyrning. Ibland finns också nationella medel avsatta för medfinansiering av projekt och såddfinansiering inför projekt. Kommuner och andra organisationer kan ta del av stöden genom ansökningsprocesser.

Västerås stad agerar på nationell nivå för att ta tillvara stadens internationella intressen. Västerås stad har därför goda kontakter med de myndigheter som handlägger stöd på nationell nivå, deltar i informationsmöten och söker aktivt finansiering via dessa för att bedriva utvecklingsarbete.

Västerås stad integrerar EU 2020-strategin, stärker konkurrenskraften och bidrar till att nationella EU 2020-mål uppfylls genom att strategiskt ta tillvara möjligheter för internationell samverkan på nationell nivå. Staden fortsätter därmed vara ledande inom elkraft, automation, miljö- och energiteknik, samt inom nya teknikområden som välfärdsteknik och får samtidigt stöd och hjälp i den internationella marknadsföringen.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) är den nationella aktör som tar tillvara kommunernas intressen genom samordning till nationell och överstatlig nivå.

Exempel - nationellt

Nationens intressen, goda lokala exempel

På nationell nivå agerar vi för att föra fram stadens intressen och att med goda exempel från Västerås bidra till den samordnade nationella marknadsföringen och utrikespolitiken.

Vinnova

Vinnova är Sveriges innovationsmyndighet. Vinnova ger stöd till internationella samarbeten inom forskning och utveckling där kommuner kan delta för att öka sin internationella konkurrenskraft och bli mer innovativa. Den nationella innovationsstrategin ligger till grund för stöden. Vinnova är också nationell kontaktpunkt för EU-programmet Horisont 2020, för Östersjöstrategin inom innovationsfrågor mm. De har ett kontor i Bryssel som kan ge stöd i EU-relaterade frågor med koppling till forskning och innovation.

Tillväxtverket

Tillväxtverkets enskilt största uppdrag är att bidra till att EU-medel investeras i projekt för regional tillväxt och sysselsättning via de regionala strukturfonderna. En nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft styr delvis de regionala strukturfonderna.

Universitets- och högskolerådets internationella avdelning

Universitets- och högskolerådet arbetar med internationalisering inom skolan på uppdrag av EU-kommissionen, Nordiska ministerrådet och svenska staten. Genom program som Erasmus, Atlas, Athena med flera kan förskolor, skolor, universitet, yrkes- och vuxenutbildningar, företag, organisationer och andra aktörer inom hela utbildningssektorn genomföra internationella samarbeten och utbyten av olika slag. Några program ger även möjlighet till utbytestjänstgöring inom Norden, EU och Europa för statstjänstemän.

Jordbruksverket

Jordbruksverket (SJV) bidrar till ett konkurrenskraftigt jordbruk, en levande landsbygd och ett hållbart samhälle och ger stöd till landsbygdsutveckling genom Landsbygdsprogrammet. Landsbygdsprogrammet består av flera olika stödformer och ersättningar.

Energimyndigheten

Energimyndigheten verkar för att skapa villkor för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning. Energimyndigheten ger stöd till grundläggande och tillämpad forskning, utvecklings- och demonstrationsverksamhet samt kommersialisering för att till exempel nå EU 2020-strategins mål inom klimat och energi.

Naturvårdsverket

Naturvårdsverket samordnar, följer upp och utvärderar arbetet med Sveriges miljömål. EU:s ekonomiska verktyg för klimat och miljön är EU-programmet LIFE. Naturvårdsverket

hanterar ansökningar i Sverige inom LIFE.

Svenska Institutet

Svenska Institutet sprider kunskap om Sverige utomlands och svarar för utbyten med andra länder inom kultur, utbildning, forskning och vetenskap. Svenska institutet anordnar och förmedlar program för in- och utresande stipendiater. De administrerar även bidrag för samarbeten kring Östersjöregionen genom projektinitering och tematiska partnerskap.

Sida

Sveriges myndighet med ansvar för utvecklingssamarbete har medel avsatt för samverkan med utvecklingsländer inom områden som fattigdomsbekämpning, mänskliga rättigheter och miljö. Sida finansierar också Internationellt Centrum för Lokal Demokrati (ICLD).

ICLD

ICLD hjälper till att etablera och underlätta internationella samarbeten på lokal nivå, utvecklar och driver utbildningsprogram och genererar ny kunskap inom demokratiområdet. Kommuner kan till exempel söka stöd för resultatinriktade projekt i Kommunala Partnerskap med utvecklingsländer.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Genom Sveriges Kommuner och Landsting samverkar Västerås stad med övriga kommuner i Sverige inom det internationella området.

SKL:s Brysselkontor

SKL har ett kontor i Bryssel som bevakar och påverkar utifrån SKL:s intressen i EU-relaterade frågor. Kontoret utvecklar kontakter med EU:s institutioner i frågor som berör kommuner, landsting och regioner. Kontoret informerar om sakfrågor för att aktivt kunna påverka EU:s beslut. Kontoret fungerar också som en mötesplats för politiker, medarbetare och medlemmar.

Nordiskt

Nordiska ministerrådet (NMR) är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. NMR arbetar för nordiska lösningar som ger mervärde för medborgarna i de enskilda nordiska länderna inom samtliga politikområden. Det innebär bland annat att gemensamma regelverk eftersträvas och att samverkan uppmuntras med finansieringsstöd. Västerås stad bevakar detta utifrån ett lokalt perspektiv och i den kedja av nordiska vänorter där Västerås stad ingår. Vänortssamarbetet täcker många olika områden, bibehålls och utvecklas i linje med övrigt internationellt arbete.

Exempel - nordiskt

Nordiska ministerrådet

På nordisk nivå prioriteras hållbar samhällsutveckling och i övrigt frågor som prioriteras inom Nordiska ministerrådet. Flera former av stöd och bidrag finns inom olika ämnesområden med fokus på nordiskt samarbete.

Vänortsavtal Lahti, Randers, Ålesund och Akureyri

Prioriterade samarbetspartner på nordisk nivå är vänorterna Lahti i Finland, Randers i Danmark, Ålesund i Norge och Akureyri på Island.

Makroregionalt

Sverige har 2009 tillsammans med EU kommit överens om en strategi för vår makroregion: EU:s strategi för Östersjöområdet. Den riktar särskilt fokus på att rädda havsmiljön, integrera Östersjöregionen och att öka välbefindandet i regionen.

Västerås stad berörs särskilt av EU:s strategi för Östersjöområdet genom närheten till vårt gemensamma vatten via Mälaren. Västerås stad håller sig uppdaterad om samverkansmöjligheter via informationsmöten och i olika nätverk samt deltar i de program som tas fram efter relevans och konkreta frågeställningar.

Exempel - makroregionalt

EU:s strategi för Östersjöområdet

På makroregional nivå prioriteras EU:s strategi för Östersjöområdet där huvudsakliga mål är förbättrad havsmiljö, integration och välbefindande.

Överenskommelse, Nedre Schlesien

Samverkan med städer i Nedre Schlesien i Polen sker inom ramen för den överenskommelse om interregional samverkan som Länsstyrelsen har tecknat.

Stora Östersjöprogrammet

Stora Östersjöprogrammet är ett transnationellt program och täcker samarbete i ett större angränsande område med flera länder. Det är ett Interreg VB-program. Andra Interreg VB-program är t.ex. Donau-regionen som har en strategi som motsvarar EU:s strategi för Östersjöområdet.

Central Baltic-programmet

Central Baltic -programmet är ett interregionalt program och täcker samarbete i ett mindre angränsande område med flera länder. Det är ett Interreg VA-program. Andra Interreg VB-program är t.ex. South Baltic-programmet.

Andra program för Östersjöarbeten

- I det regionala EU-programmet ERUF är 15 % av budgeten avsedd för samarbeten i Östersjöområdet.
- Finansiering för projektiniering och tematiska partnerskap kan sökas från Svenska Institutets Östersjöenhet.
- Nordiska ministerrådet har stöd för samarbeten mellan aktörer i de nordiska länderna och de baltiska länderna.

Europeiska Unionen

Sverige är medlem i Europeiska Unionen sedan 1995 och är därmed också en del av den inre marknaden som ställer krav ända ner på enskild tjänstemannanivå. EU:s lagstiftning – där sådan finns – gäller dessutom högre än nationell lagstiftning.

Med hjälp av ekonomisk styrning från EU och från dess medlemsstater påverkas och styrs Västerås stads beslut av EU. Staden medverkar i relevanta partnerskap och forum där kommande lagstiftning tas fram och revideras.

Flera hundra EU-program bidrar till att uppnå de mål EU kommer överens om. EU-programmen tas fram inom ramen av programperioder, som pågår under sju år. Denna

programperiod pågår mellan 2014-2020. Arbetet styrs av EU 2020-strategin som påverkar inriktningarna för de olika programmen. Budgeten innehåller nästan 1000 miljarder Euro för den kommande programperioden.

Samarbete som finansieras av EU ges en prioriterad ställning inom Västerås stads internationella samarbeten, utifrån lokala förutsättningar, på grund av Sveriges medlemskap i EU och dess ekonomiska styrning.

Västerås stad söker aktivt internationella partner i EU-projekt och deltar i internationella nätverk främst inom EU. Västerås stad bidrar till att målen inom EU 2020-strategin uppfylls och att strategin blir väl synlig i stadens arbete. På europeisk nivå har staden undertecknat deklARATIONER som ryms inom ramarna för EU 2020-strategin. Dessa deklARATIONER följs.

Västerås stad väljer att inte ingå nya vänortsavtal, däremot undertecknas samarbetsavtal utifrån konkreta frågeställningar och behov. Samarbeten med befintliga vänorter bibehålls och utvecklas utifrån konkreta frågeställningar och behov.

Exempel - EU

EU 2020-strategin

På EU-nivå prioriteras hållbar samhällsutveckling genom EU 2020-strategin.

För Västerås stad innebär det att vi utvecklar

- en smart stad baserad på kunskap och innovation
- en hållbar stad som främjar en resurseffektiv, grön och konkurrenskraftig ekonomi
- en stad för alla som stimulerar till hög sysselsättning, social och territoriell sammanhållning

Vänortsavtal Kassel, Ceske Budejovice och Banja Luka

På EU-nivå prioriteras samarbeten med städer som undertecknat samma avtal och deklARATIONER som Västerås stad. Sakfrågan och nyttan styr över det geografiska området. Västerås har tre vänorter i Europa utöver de nordiska. Dessa är Kassel i Tyskland, Ceske Budejovice i Tjeckien och Banja Luka i Bosnien-Hercegovina. Samarbeten med Banja Luka inriktas främst till EU:s utvidgningspolitik.

Council of European Municipalities and Regions (CEMR)

CEMR är den europeiska organisation som representerar lokala och regionala myndigheter i över 40 länder. CEMR främjar bygget av ett enat, fredligt och demokratiskt Europa som bygger på lokalt självstyre och respekt för subsidiaritetsprincipen och medborgarnas deltagande. Västerås stad har undertecknat Council of European Municipalities and Regions (CEMR) deklARATIONER för Jämställdhet.

Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors)

Borgmästaravtalet är en europeisk rörelse som involverar lokala och regionala myndigheter i kampen mot klimatförändringarna. Den bygger på ett frivilligt åtagande från undertecknare för att möta och överträffa EU:s övergripande klimatmål. Västerås stad har undertecknat Borgmästaravtalet.

Europeiska deklARATIONER och avtal

Aalborg-deklARATIONER är ett åtagande för en hållbar utveckling av städer som sträcker sig över 10 områden och 700 europeiska kommuner. Västerås stad har undertecknat deklARATIONER.

Avsiktsförklaring, Champagne-Ardenne

Samverkan med aktörer i Champagne-Ardenne-regionen sker inom ramen för den avsiktsförklaring som Västmanlands Kommuner och Landsting har tecknat.

EU-program

Det finns flera EU-program som söks direkt från Bryssel. Nationellt vid specifika myndigheter finns nationella kontaktpunkter som kan ge generell information om programmen och ansökningsprocesserna (se inom parenteser nedan). Bidragen söks för internationella samarbeten mellan kommuner och andra aktörer.

- Horisont 2020 är Europas utvecklings- och forskningsprogram (Vinnova)
- TEN-T är Europas infrastrukturprogram för transport
- Erasmus+ är programmet för utbildning, ungdomar och idrott (Universitets- och högskolerådet)
- Kreativa Europa är programmet för de kulturella och kreativa sektorerna år 2014–2020. (Kulturrådet, Svenska Filminstitutet).
- Europa för Medborgarna är programmet som främjar demokratisk delaktighet bland EU:s medborgare, stimulerar till reflektion om EU:s historia och framtid och visar på den mångfald som finns i EU. (Ungdomsstyrelsen)
- COSME är ett konkurrenskraftsprogram som ger stöd och hjälp till små och medelstora företag. Programmet består av fyra huvuddelar: tillträde till marknader, tillgång till kapital, entreprenörskap och näringslivsförutsättningar.

Europeiska Investeringsbanken (EIB)

Europeiska investeringsbanken ägs av de 28 EU-länderna. Banken lånar upp pengar på kapitalmarknaderna och lånar sedan ut dem till låg ränta till projekt som investerar i bättre infrastruktur, energiförsörjning eller miljönormer. Det kan gälla projekt i EU, EU:s grannländer eller utvecklingsländerna.

Enterprise Europe Network

Enterprise Europe Network är ett europeiskt nätverk av organisationer som kostnadsfritt erbjuder stöd och service till små och medelstora företag. Nätverket finns representerat på nära 600 organisationer i över 50 länder. I Mälardalen representeras nätverket av Europa Institutet i Västerås.

Globalt

Sverige är medlem i Förenta Nationerna, FN. Sverige har bland annat undertecknat FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, barnkonventionen och andra konventioner samt flera viktiga dokument om hållbar utveckling. FN är en central aktör avseende internationell fred och säkerhet. Fred, säkerhet och demokrati är centrala för hållbar samhällsutveckling, samverkan och handel.

Sverige är extremt exportberoende och utrikeshandeln utgör en hörnsten för Sveriges välstånd. Västmanland har en hög exportandel per capita genom stora och starka företag. Små och medelstora företag har en lägre exportandel. Det gör staden sårbar. I näringslivsprogrammet anges att Västerås också i framtiden ska ha ett växande hållbart näringsliv med bibehållen konkurrenskraft. Genom Västerås stads internationella arbete bidrar staden till att näringslivet i Västerås anpassas till ett landskap där marknader globalt växer snabbare än mer traditionella marknader som den inre marknaden.

Exempel - globalt

Globala överenskommelser

Västerås stad följer FN-konventioner, globala överenskommelser och uppförandekoder som undertecknats på nationell nivå och i synnerhet de som undertecknats av staden. Sverige har anslutit sig till de centrala konventionerna om mänskliga rättigheter allteftersom de har tillkommit.

- Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna
- Den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter
- Den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter
- Konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning
- Den internationella konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering
- Konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor
- Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning
- Konvention om barnets rättigheter

FN:s millenniemål

Milleniemålen är världens löfte för att förbättra livet för fattiga.

1. Halvera jordens fattigdom och hunger
2. Se till att alla barn får gå i grundskola
3. Öka jämställdheten mellan kvinnor och män
4. Minska barnadödligheten
5. Förbättra mödrahälsan
6. Stoppa spridningen av hiv och aids
7. Säkra en hållbar utveckling
8. Öka samarbetet kring bistånd och handel

Efter 2015 beslutas FN:s nya millenniemål. FN:s millenniemålspanel föreslår följande nya mål: bryt utanförskap, möjliggör hållbar utveckling, ställ om ekonomier för jobb och tillväxt som når alla, skapa fred, frihet och öppna samhällen och bygg ett globalt partnerskap.

Västerås bidrar utifrån lokala förutsättningar.

FN:s barnkonvention

Västerås stad har åtagit sig att följa FN:s Barnkonvention.

Fairtrade City

Västerås stad har åtagit sig att följa de regler som gäller för diplomering enligt Fairtrade City.

Kommunalt partnerskap, Gaborone i Botswana

Västerås har samarbetsavtal inom ramen för Kommunalt partnerskap med Gaborone City Council, Botswana.

Vänregionavtal, Shandong i Kina

Samverkan med städer i Kina sker inom ramen för det vänregionavtal som Länsstyrelsen har tecknat med Shandong-provinsen, med fokus på staden Jinan.

4. Västerås stads Strategiska plan 2012-2015 utifrån ett internationellt perspektiv

Kunskap i skolan, kreativitet och ekonomisk utveckling för fler i arbete

Inom Västerås stads skolverksamheter har alla skolor internationella kontakter och arbetar med internationella perspektiv. Härigenom bidrar skolan till att skapa förståelse, tolerans och möjligheter till en utökad arbetsmarknad för de unga, samtidigt som det ger ökad kunskap och kompetens hos elever och bidrar till ett livslångt lärande hos lärare. Det internationella arbetet i Västerås stads skolverksamheter är en del i stadens ambition att vara Sveriges bästa skola. Sverige har genom EU 2020 beslutat att minska skolavhopp och öka andelen elever som går vidare till eftergymnasial utbildning. Utifrån Västerås stads målsättning att vara Sveriges bästa skola följer vi systematisk upp och redovisar resultat i förhållande till EU 2020-strategins mål.

Internationell samverkan är nödvändig för en fortsatt utveckling av Västerås näringsliv och Västerås som teknikstad. För att möjliggöra fortsatt utveckling och marknadsföra våra kunskaper behöver staden och vårt näringsliv vara väl synliga internationellt. Västerås stad arbetar för EU:s inre marknad, en marknad utan hinder för handeln med varor, tjänster, kapital och arbetskraft. Västerås stad använder den inre marknaden för att ta tillvara arbetsmarknadskompetensen som finns inom EU och bidrar därmed till minskad arbetslöshet.

Ett flertal internationella finansieringsinstrument förutsätter samverkan mellan kommun, företag, organisationer och högskolan. Vi medverkar därför i sådana former av samverkan. Deltagande i projekt med internationell finansiering bidrar till ökade resurser som direkt bidrar till fler personer i arbete och indirekt genom åtgärder som ökar konkurrenskraften. Sverige har genom EU 2020-strategin beslutat att öka forsknings- och utvecklingsandelen i procent av bruttonationalprodukten samt att minska andelen kvinnor och män utanför arbetsmarknaden och öka sysselsättningsgraden. Västerås stad följer systematiskt upp sysselsättningsgraden, andelen långtidsarbetslösa och långtidssjukskrivna.

Västerås stad är en attraktiv arbetsgivare med verksamheter som samverkar med internationella aktörer för att uppnå målet bästa service för invånarna och effektivt utnyttjande av skattemedel. Styrkan sitter i stadens potential att tillsammans med omvärlden skapa unika förutsättningar för spännande och utvecklande kunskaps- och erfarenhetsutbyten.

Samarbete och hållbar utveckling för god livsmiljö

Västerås stad har flera mål som syftar till att alla Västeråsare ska ha möjlighet till ett gott liv. Trygghet och attraktivitet är viktigt. En nära samverkan och erfarenhetsutbyte av goda exempel med aktörer från många olika länder stödjer Västerås i arbetet med att skapa en tryggare och mer tillgänglig stad. EU 2020-strategin har som prioritering att skapa tillväxt för alla och har mål där fattigdom och social utestängning ska minska i varje medlemsland i EU. För Sverige gäller de fastställda målen ökad sysselsättning, med särskild betoning på svagare grupper. I rekommendationer från EU påtalas också vikten för Sverige att vidta åtgärder för svaga grupper på arbetsmarknaden.

Utifrån Västerås stads ambition att vara Sveriges bästa miljökommun grundas beslut på gemensamt överenskomna kvalitetsmål inom klimat- och miljöområdet som har utvecklats i internationella sammanhang, i en öppen dialog på en global nivå. Västerås stad har undertecknat deklarerationer och avsiktsförklaringar som tillsammans med internationella och nationella strategier täcker ansvarsområden för Västerås stad inom klimat, miljö och energi. En av EU 2020-strategins prioriteringar handlar om hållbar tillväxt och fler mål har fastställts inom klimat och energi. Västerås stad har mål i klimatprogrammet som direkt utgår från EU 2020-strategin samt systematisk uppföljning och redovisning utifrån dessa.

Delaktighet och möjligheter för alla i Västerås

Västerås stads politiker och tjänstemän har ett demokratiskt ansvar att följa, känna till och kommunicera kunskap om de processer och den lagstiftning som är överordnad den kommunala verksamheten samt hur medborgaren kan vara med och påverka besluten utifrån ett kommunalt perspektiv. Västerås stad lägger särskild vikt vid att barn och unga får del av denna kunskap.

Genom det internationella arbetet verkar staden för att öka den demokratiska aktiviteten, t.ex. i form av ökad andel röstande i EU-val, riksdagsval, landstingsval och kommunalval. Det bidrar till att västeråsarna har ökad närhet till sina beslutsfattare och känner sig delaktiga.

Det internationella arbetet i Västerås stad bidrar till att barn och ungdomar har goda uppväxtvillkor. Jämställdhet, hälsa, social trygghet, minskad utsatthet och bra fritidsaktiviteter för barn och ungdomar är områden som medarbetare i alla internationella samarbeten beaktar. Genom det internationella samarbetet ges också möjligheter för ungdomar från mer utsatta familjer att få se världen.

5. Gällande internationella deklarerationer och avtal samt positionsdokument

Deklarationer

Västerås stad har åtagit sig att följa FN:s Barnkonvention och regler som gäller för diplomering enligt Fairtrade City.

På europeisk nivå har staden särskilt undertecknat Council of European Municipalities and Regions deklareration för Jämställdhet, Borgmästaravtalet (Covenant of Mayors) och Aalborg-deklarerationen.

Vänortsavtal

På europeisk nivå har Västerås stad vänortsavtal med Kassel i Tyskland, Ceske Budejovice i Tjeckien och Banja Luka i Bosnien-Hercegovina.

Västerås stad ingår i en kedja av nordiska vänorter tillsammans med Lahti i Finland, Randers i Danmark, Ålesund i Norge och Akureyri på Island.

Samarbetsavtal och avsiktsförklaringar

På global nivå har Västerås stad samarbetsavtal med Gaborone, Botswana och en avsiktsförklaring med Jinan, Kina inom ramen för Kommunalt partnerskap.

Regionala samverkansavtal, vänregionavtal och avsiktsförklaringar

Västmanlands Kommuner och Landsting har en avsiktsförklaring med regionerna Champagne-Ardenne i Frankrike.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har tecknat vänregionavtal med Shandong-provinsen i Kina och Nedre Schlesien i Polen.

Västerås stad har en gemensam avsiktsförklaring med mälärstäderna: Enköpings kommun, Eskilstuna kommun och Strängnäs kommun.

VÄSTERÅS STAD

Stadsledningskontoret • 721 87 Västerås
Telefon 021-39 00 00 • www.vasteras.se